

ສປປ ລາວ

ໂຄງການສ້າງຄວາມທົນທານຂອງປະຊາກອນ
ໃນຕົວເມືອງເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນ
ແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ
ນໍາໃຊ້ທໍາແຮງຂອງລະບົບນິເວດ

ມາດຕະການການປ້ອງກັນດ້ານສິ່ງແວດ
ລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

PHOTO: © URBAN EBS LAO PDR

ຂໍ້ຄວາມສໍາຄັນ

ແຜນດໍາເນີນງານທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການມີຈຸດປະສົງເພື່ອເພີ່ມ
ຂະຫຍາຍຜົນກະທົບໃນທາງບວກຂອງການ
ບໍລິການລະບົບນິເວດ, ໃຫ້ການສະໜັບສະ
ໜູນດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງ
ການອະນຸລັກ, ພັດທະນາການຄຸ້ມຄອງຊັບ
ພະຍາກອນທໍາມະຊາດ, ຜົນໄດ້ຮັບຈາກບົດ
ບາດຢັງ-ຊາຍໃນການຂັບເຄື່ອນ ແລະ ຄວາມ
ເປັນເຈົ້າການໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ
ຂອງຊຸມຊົນ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວຖືກຈັດເປັນປະເພດ 'ຄວາມ
ສ່ຽງຕໍ່າ' ຕາມມາດຕະຖານຂອງການປະເມີນ
ຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ
ເສດຖະກິດຂອງ ອົງການ ສປຊ ເພື່ອສິ່ງແວດ
ລ້ອມ (UNEP) ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແຜນດໍາ
ເນີນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງ
ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ
ກາດສາກົນ/ອົງການ ການເງິນສາກົນ ໄດ້ຖືກ
ພັດທະນາອອກເປັນ 8 ມາດຕະການ ເພື່ອກໍາ
ນົດ, ຫຼີກເວັ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງ
ແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ
ໃນໄລຍະເວລາດໍາເນີນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິ
ບັດໂຄງການ.

ພາກສະເໜີ

ມາດຕະການການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ
ແລະ ສັງຄົມໄດ້ອີງຕາມບັນດານະໂຍບາຍ,
ມາດຕະຖານ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຄຸ້ມຄອງ
ເພື່ອກໍານົດຫຼີກເວັ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ
ທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່
ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ເປັນການສ້າງຜົນ
ປະໂຫຍດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ໃຫ້ສູງສຸດ, ເຊິ່ງລະບົບດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຂັ້ນ
ຕອນ ແລະ ຂະບວນການເຂົ້າເຖິງກອບໜ້າ
ວຽກເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຜົນໄດ້ຮັບໃນການພັດ
ທະນາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃນເວລາ
ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳທີ່ບໍ່ໄດ້ລະບຸ
ໃນແຜນຂອງໂຄງການ ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຈາກ
ກອງທຶນສີຂຽວ ດ້ານການປ່ຽນແປງດິນ
ຟ້າອາກາດສາກົນ/ອົງການ ສປຊ ເພື່ອ
ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະບວນການມາດ
ຕະການຂອງກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນ
ແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ/ອົງການ ສປຊ
ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ພິຈາລະນາລວມເອົາ
ກອບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເຂົ້າໃນ
ການຕັດສິນໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ໄດ້
ມີການກະກຽມແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິ່ງ
ແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເພື່ອປະກອບເຂົ້າ
ໃນບົດສະເໜີ "ໂຄງການສ້າງຄວາມທົນ

ທານຂອງປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງເພື່ອປັບ
ຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
ໂດຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທໍາແຮງຂອງ
ລະບົບນິເວດໃນ ສປປ ລາວ" ຂອງກອງ
ທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ
ກາດສາກົນ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີເປົ້າໝາຍ
ທີ່ຈະຫັນປ່ຽນແນວທາງການຄຸ້ມຄອງໄພ
ນໍ້າຖ້ວມໃນຕົວເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່
ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໂດຍສະເພາະໂຄງລ່າງພື້ນຖານ
ທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນ
ຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍການ
ນໍາເອົາຍຸດທະສາດຄຸ້ມຄອງໄພນໍ້າຖ້ວມ
ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນການວາງແຜນຂອບໜ້າ
ວຽກ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປັບ
ຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ
ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບນິເວດໃນຕົວເມືອງເພື່ອ
ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມທີ່ເກີດຈາກດິນ
ຟ້າອາກາດ.

ໂຄງການໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນນະຄອນຫຼວງ
ວຽງຈັນ, ເມືອງປາກຊັນ, ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ,
ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ, ແຂວງສະ
ຫວັນນະເຂດ ແລະ ນະຄອນປາກເຊ, ແຂວງ
ຈໍາປາສັກ. ບັນດາແຂວງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກກໍາ
ນົດວ່າເປັນແຂວງ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດຕໍ່
ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍຜ່ານການ
ສ້າງແບບຈໍາລອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສະພາບ
ອາກາດ.

ພາກສະເໜີ

ໂຄງການດັ່ງກ່າວຖືກຈັດຢູ່ໃນຂອບຄວາມຍືນຍົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງ ອົງການ ສປຊ ເຊິ່ງນອນຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂໂຄງການ 'ຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ' ໂດຍມີທ່າແຮງໜ້ອຍທີ່ສຸດຕໍ່ຜົນກະທົບທາງລົບ (Category C) ຂອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງ ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ. ບັນດາກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຄາດວ່າຈະສົ່ງຜົນກະທົບທາງບວກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ລວມທັງການສະໜອງການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄຸນຄ່າການອະນຸລັກ, ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ, ຜົນໄດ້ຮັບທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ການຂັບເຄື່ອນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງພາຍໃນຊຸມຊົນ.

ນອກຈາກນີ້ກຳນົດຂອງ ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ/ ອົງການ ສປຊ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ກ່ຽວກັບ ມາດຕະການທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ບັນດາໂຄງການທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ (EPL, 2012). ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ກົດລະບຽບ ແລະ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ, ພື້ນຟູ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາສາທາລະນະຊົນ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ດຳລັດວ່າດ້ວຍການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (2010) ໄດ້ຖືກປະກາດໃຊ້ເພື່ອກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (ETAC) ມີທັງແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມທາງດ້ານສັງຄົມ. ເຊິ່ງເປັນໂຄງການຈັດຢູ່ໃນປະເພດຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ, ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນບໍ່ຈຳເປັນສຳລັບກິດຈະກຳທີ່ສະເໜີຢູ່ໃນໂຄງການ.

ຂໍ້ກຳນົດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງທາງສັງຄົມ

ໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ປະຕິບັດຕາມ 8 ມາດຕະການປະຕິບັດຂອງ ກອງທຶນສີຂຽວດ້ານການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສາກົນ/ອົງການການເງິນສາກົນ ຂອງການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມແບບຍືນຍົງແມ່ນສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ໄດ້ຖືກຊີ້ນຳໃຊ້ໃນຫຼັກການປ້ອງກັນສິດທິມະນຸດ ແລະ ຫຼັກການປ້ອງກັນ. ມາດຕະຖານເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກນຳໃຊ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການ.

ມາດຕະການການປ້ອງກັນ	ຂໍ້ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ
ການປະເມີນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ	<ul style="list-style-type: none"> ການກວດກາລ່ວງໜ້າຂອງໂຄງການເພື່ອກຳນົດຄວາມສ່ຽງໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນໃໝ່ລ່າສຸດ. ໂຄງການສຶກສາຂໍ້ມູນຊຸມຊົນກ່ອນປະຕິບັດ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ. ການພັດທະນາບົດລາຍງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຂອງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ອະທິບາຍສົມມຸດຖານການປົກປ້ອງ, ສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມລະບົບການຄຸ້ມຄອງ.
ແຮງງານ ແລະ ເງື່ອນໄຂການເຮັດວຽກ	<ul style="list-style-type: none"> ສິ່ງເສີມການປະຕິບັດທີ່ຍຸດຕິທຳ, ບໍ່ຈຳແນກ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງໂອກາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍແຮງງານ ແລະ ການຈ້າງງານແຫ່ງຊາດ. ສ້າງເງື່ອນໄຂການອ້າງອິງໃນການຈັດຊື້ເພື່ອສະໜອງຄວາມປອດໄພດ້ານອາຊີບ ແລະ ຄວາມປອດໄພໃຫ້ແກ່ຜູ້ອອກແຮງງານ. ໂຄງການບໍ່ໄດ້ຈ້າງຄົນງານທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.
ປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ	<ul style="list-style-type: none"> ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານກ່ຽວກັບມາດຕະການ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປະຕິບັດກໍ່ສ້າງເພື່ອປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳ OHSAS 18001 ສຳລັບສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພໃນການປະຕິບັດ. ການຮັບຮອງເອົາມາດຕະຖານຊັບພະຍາກອນເພື່ອປະສິດທິພາບ.
ສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຊຸມຊົນ	<ul style="list-style-type: none"> ຫຼີກລ້ຽງການນຳໃຊ້ວັດສະດຸອັນຕະລາຍ, ການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ການບໍລິການທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ ຫຼື ຕໍ່ຄວາມປອດໄພ. ໂຄງການຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄວບຄູ່ໄປກັບລະບົບເຕືອນໄພທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ພະນັກງານລັດຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນໃນໄລຍະສຸກເສີນ.
ການເວນຄືນທີ່ດິນ, ການຈຳກັດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະໝັກໃຈ	<ul style="list-style-type: none"> ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຄອບຄອງ, ການຫາທີ່ດິນ ຫຼື ການຍົກຍ້າຍທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການລວມເອົາການປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງທ້ອງຖິ່ນໃນລະຫວ່າງການສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ.

ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ	<ul style="list-style-type: none"> • ມາດຕະການຕ່າງໆແມ່ນສອດຄ່ອງກັບການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງແບບຍືນຍົງຂອງລະບົບນິເວດຂອງສາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງ ແລະ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ. • ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການຕ້ອງມີຄວາມຊ່ຽວຊານດ້ານດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ຊີວະນາໆພັນເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. • ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນຈະແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງຊ່ຽວຊານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.
ປະຊາຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ/ ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນດັ້ງເດີມທີ່ຖືກປະປ່ອຍ	<ul style="list-style-type: none"> • ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຕ້ອງຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປົກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນ ແລະ ຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ.
ມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ	<ul style="list-style-type: none"> • ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການບໍ່ຄວນມີຜົນກະທົບຕໍ່ ມໍລະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ.
ຄວາມເທົ່າທຽມດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ	<ul style="list-style-type: none"> • ຫຼັກການລວມ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນການອອກແບບໂຄງການ, ຂະບວນການຈັດຊື້ ແລະ ການຕັດສິນໃຈຕໍ່ບັນຫາ. • ແຜນດຳເນີນງານທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ການຕິດຕາມປະເມີນຜົນບົດບາດຍິງ-ຊາຍຮັບໃຊ້ສະເພາະໂຄງການ.
ຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ	<ul style="list-style-type: none"> • ສະໜັບສະໜູນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຈ້າງງານຂອງຊຸມຊົນ. • ບໍ່ຄວນສົ່ງເສີມຜົນກຳໄລ ໄລຍະສັ້ນທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນໄລຍະຍາວ.

ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ຈາກ ມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ແນະນຳ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການ

ອີງຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕະຖານການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ລະບຸໄວ້ຂ້າງເທິງ, ໂຄງການໄດ້ກຳນົດຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ແລະ ແນະນຳມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຫຼີກລ້ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ສັງລວມຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ	ມາດຕະການຫຼີກເວັ້ນ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຍົກຍ້າຍ
ບັນດາຊະນິດພັນພືດທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຮອງຮັບ ທີ່ຖືກຮຸກຮານທີ່ມີ ຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການບໍລິການລະບົບນິເວດ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນ ທີ່ຈະຖືກນຳສະເໜີຜ່ານການປູກໃນຊ່ອງກິດຈະກຳການຟື້ນຟູ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ/ ສາຍນ້ຳ	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການຈະນຳໃຊ້ແນວພັນພືດຂອງພື້ນເມືອງເພື່ອຟື້ນຟູພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ສາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງເທົ່ານັ້ນ. • ບັນດາພັນພືດພື້ນເມືອງທຸກຊະນິດຈະຖືກສຳຫຼວດ ແລະ ກຳນົດເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການປະເມີນພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ໃນເວລາວາງແຜນການຟື້ນຟູສາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງໂດຍມີການປົກສາຫາລືກັບຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານ.
ຜົນກະທົບທາງລົບ ທີ່ອາດຈະເກີດຕໍ່ກັບສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນ	<ul style="list-style-type: none"> • ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ອາໄສທີ່ສຳຄັນຂອງສິ່ງມີຊີວິດທີ່ຖືກຄຸກຄາມໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຈະຖືກກຳນົດ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ເພື່ອກຳນົດຂອບເຂດໃນລະຫວ່າງການປະເມີນພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ. ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກຈັດສັນ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງໃນເວລາດຳເນີນກິດຈະກຳຂອງການຟື້ນຟູ. • ໃນເຂດທີ່ຕ້ອງການປູກ ຫຼື ກຳຈັດຕົ້ນໄມ້ທີ່ຮຸກຮານຜົນລະປູກ, ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຢ່າງຖືກວິທີ ແລະ ໃຫ້ມີຜົນກະທົບທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ໂດຍສະເພາະນອກລະດູການປະສົມພັນເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການຮຸກຮານຊີວະນາໆພັນ. • ຜູ້ຮັບເໝົາ ແລະ ຄົນງານທີ່ດຳເນີນການຟື້ນຟູຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມເພື່ອກຳນົດບັນດາສາຍພັນທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງພວກມັນ. • ບັນດາພືດພັນທີ່ຮຸກຮານເຊັ່ນ: <i>Mimosa pigra</i> ຈະຖືກຍົກຍ້າຍອອກເທື່ອລະກ້າວໃນລະດູແລ້ງເມື່ອລະດັບນ້ຳຕໍ່າ ແລະ ປາບໄດ້ຂະຫຍາຍພັນ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍຕາມເວລາ. • ກິດຈະກຳຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນຂອບເຂດກ່ອນເພື່ອບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງລະບົບນິເວດແບບກະທັນຫັນ.
ການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການຕົກຕະກອນ ທີ່ເປັນຜົນກະທົບມາຈາກການບຸກລຸກ ຂອງການຖາງປ່າ, ການປູກຝັງຂອງຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ ຫຼື ການກຳຈັດສິ່ງກົດຂວາງຂະໜາດນ້ອຍທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍມະນຸດ.	<ul style="list-style-type: none"> • ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຊາະເຈື່ອນ ແລະ ການຕົກຕະກອນຈະຖືກຫຼີກລ້ຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໂດຍການນຳໃຊ້ວິທີການທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່າທີ່ສຸດ. • ກິດຈະກຳຕ່າງໆຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນຂອບເຂດໜ້ອຍໆ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງດິນເຈື່ອນ ແລະ ການຕົກຕະກອນ. • ການຖາງປ່າຈະເຮັດໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ຈະບໍ່ນຳໃຊ້ລົດໄຖນາ ຫຼື ເຄື່ອງຈັກໃດໆ. ການຖາງປ່າຈະປະຕິບັດຕາມການປູກຕົ້ນໄມ້ພື້ນເມືອງ ເພື່ອຈຳກັດການເຊາະເຈື່ອນ. • ຜົນກະທົບທາງອຸກທິກະສາດໃນທ້ອງຖິ່ນຈະຖືກປະເມີນ ແລະ ພິຈາລະນາຢ່າງຮອບດ້ານໃນເວລາດຳເນີນການກຳຈັດສິ່ງກົດຂວາງຂອງການໄຫຼຂອງນ້ຳທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍມະນຸດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຕິຕາມການຟື້ນຟູແມ່ນ້ຳ/ສາຍນ້ຳ.

ການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີໃນພື້ນທີ່ບໍລິເວນນ້ຳ
ຫຼື ແມ່ນ້ຳໃນລະຫວ່າງການກຳຈັດພືດພັນຕ່າງໆ

- ບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າໃນລະຫວ່າງການອະນາໄມພືດພັນທີ່ເຂົ້າມາຮຸກຮານ.
- ສຳລັບ Mimosa pigra ແລະ Hyacinth ແມ່ນສາມາດຄວບຄຸມໄດ້ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ
ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ.
- ບົດຮຽນທີ່ດີຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຈະຖືກນຳມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການກຳຈັດ
ຊະນິດພັນຕ່າງໆ.

ຂໍ້ຂັດແຍ້ງທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບການຈັດການ ແລະ
ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ

- ນຳໃຊ້ວິທີການແບບມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງ
ພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳໃນເຂດ ໜອງປຶງ ແລະ ສາຍນ້ຳໃນຕົວເມືອງ, ບັນດາເປົ້າໝາຍໂຄງການ
ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- ຈະໄດ້ສ້າງກົນໄກແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນທຸກຂັ້ນ.

ທ່າແຮງທີ່ເປັນຂີດຈຳກັດ ຊີວິດການເປັນຢູ່ແບບດັ້ງ
ເດີມຂອງຊາວນາ ຫຼື ຊາວສວນຂະໜາດນ້ອຍ, ລວມ
ທັງແມ່ຍິງ, ທີ່ບຸກລຸກພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳເຂດໜອງ
ປຶງ.

- ສະມາຊິກໃນຊຸມຊົນຍອມຮັບວ່າການບຸກລຸກເຂົ້າໃນເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳເປັນໄພຂົ່ມ
ຂູ່ ແລະ ຢາກໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີກວ່າເກົ່າ.
- ການພັດທະນາດ້ານກະສິກຳ. ການສ້າງລະບຽບການໃນພື້ນທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳສຳລັບຊົນ
ລະປະທານ ແລະ ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກຳ, ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຫາປາແບບພື້ນເມືອງ.
- ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວຖືໄດ້ວ່າເປັນເຂດໜຶ່ງທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດເປັນຕົ້ນແມ່ນເຂົ້າ ແລະ ປາ
ເພື່ອສະໜອງພາຍໃນແຂວງ ແລະ ບໍ່ມີລັກສະນະເປັນການຜະລິດເຂົ້າແຊງຂອງປະຊາ
ຊົນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ສຸດ.
- ແຜນການຄຸ້ມຄອງຈະພິຈາລະນາຄຸນຄ່າຂອງການແຂ່ງຂັນ ແລະ ຈະສະເໜີວິທີການທີ່
ສົມດູນໂດຍຜ່ານວິທີການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການນຳພາຊຸມຊົນ.

ທ່າແຮງທີ່ຈະບໍ່ລວມເອົາແມ່ຍິງໃນການຕັດສິນໃຈ
ແລະ ປຶກສາຫາລືຢ່າງສະເໝີພາບ.

- ແຜນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂັ້ນຊຸມຊົນຈະໄດ້ຖືກຮ່າງເພື່ອຮອງຮັບແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ
ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ.
- ແຜນດຳເນີນງານບົດບາດຍິງຊາຍມີກິດຈະກຳ ແລະ ເປົ້າໝາຍສະເພາະມີການລວມ
ເອົາແມ່ຍິງຢູ່ໃນກຸ່ມຕັດສິນໃຈ.

ບັນຫາຄວາມປອດໄພໃນລະຫວ່າງການກໍ່ສ້າງ ແລະ
ວຽກງານພື້ນຟູ ໂດຍສະເພາະໃນເຫດການຝົນຕົກໜັກ

- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະຫຼີກເວັ້ນໃນໄລຍະລະດູຝົນ ແລະ ເຫດການໄພພິບັດອື່ນໆ.
- ຂັ້ນຕອນຄວາມປອດໄພຈະຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນຂໍ້ກຳນົດຂອງການອ້າງອີງຂອງຜູ້ຮັບເໝົາ.
- ຊ່ຽວຊານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ການກວດກາ ແລະ ຕິດຕາມ
ການປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບ.

ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງທີ່ຕົກ
ຄ້າງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ຫຼັງຈາກນຳໃຊ້ມາດຕະການ EbA
ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບໍ່ຮູ້ເຖິງບົດບາດຂອງ
EbA ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ມາດຕະການດ້ານໂຄງສ້າງ.

- ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ການປຸກຈິດສຳນຶກຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ມີ
ສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາແຜນການຄຸ້ມຄອງຈະຖືກນຳໃຊ້ເປັນໂອກາດເພື່ອສົ່ງເສີມ
ການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງ ຄວາມສ່ຽງໄພນ້ຳຖ້ວມ
ໃນຕົວເມືອງ, ມາດຕະການໂຄງສ້າງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ຕົກຄ້າງ.

ແຜນຕິດຕາມຄວາມຮັບຜິດຊອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

ມາດຕະການຂອງແຜນປ້ອງກັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕະຫຼອດໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງ
ການ. ການລົງຕິດຕາມຕົວຈິງກ່ຽວກັບແຜນການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະຖືກພັດທະນາຊຶ່ງຈະກວມລວມເອົາທັງ
ໝົດຂອງໂຄງການ ລວມທັງຕົວກຳນົດການທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນແຜນການຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ແຜນການຕິດ
ຕາມຈະປະກອບມີຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ຕົວກຳນົດການວັດແທກໄດ້ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ສາມາດຕິດຕາມ ແລະ ປະ
ເມີນປະສິດທິຜົນຂອງກິດຈະກຳການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະສ້າງຄວາມເຂັ້ມ
ແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການເປັນເຈົ້າການ ພ້ອມສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການການຕິດຕາມການມີສ່ວນຮ່ວມເຊັ່ນ:
ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳ, ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແມ່ນ້ຳ ແລະ ຄອງລະບາຍນ້ຳຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ອື່ນໆ.
ບັນດາຊຸມຊົນດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຕິດຕາມປົກກະຕິ ລວມໄປເຖິງການອ່ານ ແລະ ການລາຍງານກ່ຽວ
ກັບເຄື່ອງວັດແທກລະດັບນ້ຳ, ການລາຍງານເຫດການ, ຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ອື່ນໆ.

ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່
ຫົວໜ້າໂຄງການ: ທ່ານ ອຳໄພວັນ ອຸດົມເດດ
ອີເມວ: amphayvanh.oudomdeth@gmail.com
ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ (UNEP)
ຫົວໜ້າທີ່ປຶກສາດ້ານວິຊາການ: Shyam K Paudel, PhD
ອີເມວ: shyam.paudel@un.org

